

Sygn. akt II Ca 1179/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Cezary Klepacz**

Sędziowie: **SSO Sławomir Buras (spr.)**

SSR (del.) Katarzyna Latała

Protokolant: starszy protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2016 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)z siedzibą w W.

przeciwko M. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 10 maja 2016 r., sygn. akt I C 1169/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1179/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 maja 2016 r. Sąd Rejonowy w Kielcach oddalił powództwo (...)z siedzibą w W. przeciwko M. G. (pkt 1), zasądził od powoda (...)z siedzibą w W. na rzecz M. G. kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 sierpnia 2008 r. M. G. zawarła z (...) Bank S.A. z siedziba w K. umowę pożyczki gotówkowej numer (...) na okres od 4 sierpnia 2008 r. do 5 sierpnia 2011 r. na kwotę 11 323,03 zł. Spłata pożyczki miała nastąpić wraz z odsetkami w równych miesięcznych ratach, płatnych do 5-go dnia każdego miesiąca w wysokości po 431,85 zł, przy czym pierwsza rata w wysokości 438,73 zł. Pożyczka była oprocentowana wg. zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 21,90 % w stosunku rocznym. W dniu 17 kwietnia 2012 r. (...) S.A. wystawił przeciwko M. G. bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 12 076,68 zł. Tytuł ten został zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 8 maja 2012 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 736/12. W dniu 30 lipca 2014 r. w

W. została zawarta umowa cesji wierzytelności nr (...) pomiędzy (...) Bank S.A. a (...)w W.. Pismem z dnia 4 sierpnia 2014 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 15 816,94 zł z terminem płatności do dnia 18 sierpnia 2014 r. W piśmie tym została zawarta także informacja o dokonanych przelewach wierzytelności. W dniu 12 października 2015 r. powód wystawił wyciąg ze swoich ksiąg rachunkowych z treści którego wynika, iż wysokość zobowiązania M. G. na datę jego wystawienia wynosi 15 670,66 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym powództwo nie zasługiwało w ocenie Sądu Rejonowego na uwzględnienie. Zasadny okazał się bowiem zarzut braku legitymacji czynnej powoda. W ocenie Sądu Rejonowego przedłożone przez stronę powodową dokumenty w postaci umowy cesji i załącznika do tej umowy nie są wystarczające do wykazania, iż doszło do nabycia wierzytelności przez powoda, ponieważ nie wynika z ich, że warunki ww. umowy zostały spełnione. Ponadto w ocenie Sądu Rejonowego skutecznym okazał się także zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwaną. Roszczenie z umowy pożyczki zawartej z bankiem jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej podlegają trzyletniemu okresowi przedawnienia. Sąd Rejonowy przyjął także, iż czynnością przerywającą bieg przedawnienia zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. jest zgłoszenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Umowa pożyczki została zawarta w dniu 4 sierpnia 2008 r. a do przerwania biegu przedawnienia doszło z chwilą złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez (...) Bank S.A. Klauzula wykonalności została nadana w dniu 8 maja 2012 r. Stroną podejmującą ww. czynności był jednak bank a skoro powód nie wykazał, iż wszedł w jego prawa na mocy umowy przelewu, to nie może z tej przerwy skorzystać. Nawet jednak gdyby przyjąć, iż nastąpiło przejście praw z pierwotnego wierzyciela na powoda w wyniku umowy cesji, to roszczenie przedawniło się w dniu 9 maja 2012 r. Nie zapobiegło temu wniesienie pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, ponieważ nastąpiło to dopiero w dniu 12 października 2015 r.

Wyrok zaskarżył w całości zaskarżył (...)w W..

Zarzucił:

1. naruszenie art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, a to: nie wykazał że Bank po uzyskaniu na bankowy tytułu egzekucyjny nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 r. klauzuli wykonalności skierował sprawę zadłużenia pozwanej na drogę postępowania egzekucyjnego, przez co przerwany został bieg terminu przedawnienia roszczeń; nie wykazał że powód nabył skutecznie wierzytelność przysługującą bankowi wobec pozwanej, wynikającą z umowy pożyczki, podczas gdy powód zaoferował w sprawie wzajemnie się uzupełniające dowody szczegółowo w apelacji wskazane,

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, a nadto wyciągnięcie z zebranego materiału dowodowego wniosków nielogicznych, sprzecznych z tym materiałem co przejawia się tym, że:

– Sąd niezasadnie przyjął, iż warunkiem skutecznego przeniesienia na powoda wierzytelności objętych umową przelewu wierzytelności jest zapłata przez nabywcę wierzytelności ceny,

– bezzasadne pominięcie przez Sąd Rejonowy przy ocenie zasadności zarzutu przedawnienia, okoliczności prowadzenia wobec pozwanej dwóch postępowań egzekucyjnych i w efekcie przyjął, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu, co pozostaje w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym w szczególności postanowieniem w przedmiocie nadania b.t.e. klauzuli wykonalności, wzmianki Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu R. R. z dnia 4 września 2012 r. (sygn. akt Km 12267/12) oraz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kielcach L. Z. z dnia 10 maja 2013 r. (sygn. akt Km 1719/12), nieuwzględnienie przez Sąd Rejonowy mocy dowodowej wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 12 października 2015 r. dla wykazania legitymacji czynnej powoda, w sytuacji gdy z jego treści wynika jednoznacznie nabycie przez powoda wierzytelności wobec pozwanej, wysokości wierzytelności, nadto konkretyzuje

on także podstawę zobowiązania; przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że powód w żaden sposób nie wykazał nabycia wierzytelności wobec pozwanej, tymczasem gdyby nie doszło do skutecznego przeniesienia praw na powoda, to nie dysponowałby on danymi pozwanej oraz składanymi w postępowaniu dokumentami, na podstawie których dochodzi roszczenia;

3. błędne ustalenia stanu faktycznego, będące wynikiem wadliwej oceny dowodów, poprzez przyjęcie, że roszczenie dochodzone pozwem uległo przedawnieniu;

4. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 509 k.c. w zw. z art. 123 § 1 k.c. i w zw. z art. 124 k.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że powód nie zadośćuczynił spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu i nie wykazał faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a to skutecznego nabycia przez powoda wierzytelności wobec pozwanej wynikającej z umowy pożyczki oraz przerwania biegu przedawnienia wynikających z niej roszczeń, co stoi w sprzeczności z przedłożoną do pozwu dokumentacją,

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. oraz z art. 2 § 2 ustawy Prawo o notariacie z dnia 14 lutego 1991 r. przez ich niezastosowanie i przyjęcie, niezgodnie z zamiarem stron oraz celem umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 lipca 2014 r., sporządzonej w formie pisemnej z notarialnie poświadczonym podpisem, którą cechuje przymiot dokumentu urzędowego, było warunkowe przeniesienie własności objętych tą umową wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej wobec pozwanej, a wynikającej z umowy pożyczki, podczas gdy w umowie tej brak jest jakiegokolwiek warunku, do którego uzależnione byłoby nabycie wierzytelności przez powoda w tym warunku zapłaty ceny.

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez umorzenie postępowania w zakresie kwoty 847,84 zł i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 15 659,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych; ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania apelacyjnego.

Wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci pięciu potwierdzeń realizacji płatności z dnia: 28.12.2015 r., 09.02.2016 r., 02.03.2016 r., 04.04.2016 r., 28.04.2016 r., ugody nr (...) z dnia 28.12.2015 r., postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa P. P. z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt Km 163913/14 z uwagi na okoliczność, że konieczność ich powołania powstała dopiero na obecnym etapie postępowania, gdyż Sąd pierwszej instancji wydając wyrok na niekorzyść powoda, dokonał w sprawie ustaleń sprzecznych z treścią zgromadzonego materiału dowodowego i przyjął niesłusznie, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu pomimo, iż fakt przerwania przez bank biegu terminu przedawnienia na skutek wszczęcia postępowań egzekucyjnych wynika już ze wzmianek poczynionych przez komorników na tytule wykonawczym. Postanowienie Komornika Sądowego z dnia 11.12.2014 r. dowodzi, że roszczenie strony powodowej nie jest przedawnione. Poza tym ugoda zawarta przez powoda z pozwaną w toku procesu oraz potwierdzenia wpłat rat ugody świadczą o uznaniu przez stronę pozwaną roszczeń powoda zarówno co do zasady jak i co do wysokości, wskazują też na ustępstwo ze strony powoda i odroczenie pozwanej płatności wierzytelności w terminie, a co za tym idzie o niewymagalności całości zadłużenia na dzień wyrokowania

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, o ile zmierza do uchylenia zaskarżonego wyroku zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie apelujący zarzuca, iż niezasadne było przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że po stronie powodowej brak było legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego powód należycie wykazał, iż nabył w drodze umowy cesji od pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A. w W. wierzytelność w stosunku do M. G. wynikającą z umowy pożyczki z dnia 4 sierpnia 2008 r. Niesłusznie Sąd pierwszej instancji przyjął, iż dla wykazania nabycia wierzytelności konieczne jest udowodnienie przez nabywcę, iż spełnił on warunki nabycia

wierzytelności wskazane w umowie przelewu. Nie jest warunkiem skutecznego zawarcia umowy cesji wierzytelności zapłata ceny w wykonaniu tej umowy. Umowa cesji może być także zawarta pod tytułem darmym. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 września 2013 r., VI ACa 398/13, LEX nr 1544537).

Odnosnie drugiej z przyczyn oddalenie powództwa – mianowicie przedawnienia roszczenia, należy wyjaśnić, iż nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powołać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.) – por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16. Z powyższego wynika, iż strona powodowa nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia roszczenia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego wobec pozwanej, a tym samym niecelowe było dopuszczanie tych dowodów wskazanych w apelacji, które miały na celu wykazanie tej okoliczności. Oznacza to także, iż wierzytelność dochodzona pozwem jest przedawniona. Nie mniej stwierdzenie powyższego w realiach rozpoznawanej sprawy nie prowadzi do oddalenia powództwa, a to z powodu ujawnienia w toku postępowania apelacyjnego nowej, istotnej okoliczności, nieznannej a tym samym niepoddanej analizie przez Sąd Rejonowy, która może mieć wpływ na wynik sprawy. Sąd Okręgowy uznał bowiem za zasadny wniosek o dopuszczenie dowodu z innego dokumentu wskazanego w apelacji, mianowicie ugody nr(...)zawartej pomiędzy stroną powodową a M. G. w dniu 28 grudnia 2015, w której to pozwana zobowiązała się do zapłacenia na rzecz (...) w W. wskazanej w niej kwoty w ratach, które to zobowiązanie wynikało z umowy nr (...) jaką wcześniej pozwana zawarła z (...) Bank S.A. Należy podnieść, że w świetle judykatury uchylenie skutków przedawnienia może nastąpić w drodze zrzeczenia się przez dłużnika korzystania z przedawnienia w sposób wyraźny lub dorozumiany. Ten drugi sposób w szczególności może się zrealizować w sytuacji, w której dłużnik po upływie przedawnienia najpierw broni się zarzutem przedawnienia, a następnie uznaje dług, wyrażając to w postaci oświadczenia woli zmierzającego do przyjęcia na siebie obowiązku wykonania przedawnionego zobowiązania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1974 r., III CRN 80/74, OSNC 1975/3/49). Ustawodawca nie stawia zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia żadnych wymagań formalnych. Powszechne jest więc przekonanie oparte na art. 60 k.c., że czynności ta może być dokonana zarówno w sposób wyraźny, jak i dorozumiany, interpretacji trzeba dokonywać z uwzględnieniem art. 56 i 60 k.c. jednakże tylko wówczas można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności (por: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2004 r., V CK 620/03, LEX nr 137673).

Reasumując w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy bezzasadnie przyjął, iż strona powodowa nie ma legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie, co skutkowało tym, iż istota sprawy nie została przez Sąd Rejonowy rozpoznana, co stało się przyczyną uchylenia zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

Trafne było przyjęcie, iż roszczenie dochodzone pozwem uległo przedawnieniu. Jednakże na skutek ujawnienia w postępowaniu apelacyjnym nowego dowodu w postaci ugody zawartej pomiędzy M. G. a powodem, konieczne będzie przy ponownym rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności wyjaśnienie i ocena, czy treść tej ugody stanowi zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przez pozwaną i ewentualnie jakiej części zobowiązania takie zrzeczenie miałyby dotyczyć, z uwzględnieniem treści art. 60 k.c., art. 65 § 1 i 2 k.c. i kryteriów przyjmowanych w orzecznictwie.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

SSR (del.) Katarzyna Latała SSO Cezary Klepacz SSO Sławomir Buras